

40 سال تفسیر قرآن در جوار حرم امام رئوف

مرحوم آیت الله حاج سیدهاشم میردامادی معروف به نجف آبادی یکی از آن استادان و فقیهانی است که در گوشه‌ای از مسجد گوهرشاد واسطه فیض می‌شد...



اعتدال: مرحوم آیت الله حاج سیدهاشم میردامادی معروف به نجف آبادی یکی از آن استادان و فقیهانی است که در گوشه‌ای از مسجد گوهرشاد واسطه فیض می‌شد و ولی امر مسلمین در وصف این عالم ربانی فرمود: «در مدت نزدیک به 40 سال اقامت در مشهد مقدس، بیشترین تلاش خود را به تفسیر قرآن منعطف ساخته و محفل گرم و بی وقفه تفسیری جذابی در مسجد گوهرشاد (شبستان شمال غربی) برپا کرده بود.» و همین مسئله بهانه دوباره‌ای فراهم کرد تا دل‌ها را روانه حرم امام رضا (ع) کنیم و اینک در آستانه ماه رجب المرجب که به سفارش امام جواد (ع) پرفضیلت‌ترین زمان زیارت آن امام رئوف است، چشم‌ها را می‌بندیم و از صحن گوهرشاد رو به حرم ثامن الحجج (ع) سلام می‌دهیم.

ایرنا، نوشت: از حرم که بگذریم عظمت و بزرگی مسجد گوهرشاد توجه هر زائری را به خود جلب می‌کند و جالب است بدانیم که این مسجد در گذر تاریخ چه خاطراتی را در دل‌های زائران ثبت کرده است، از قیام تاریخی مسجد گوهرشاد گرفته تا منبر و درس و بحث علماء و بزرگان دین.

مرحوم آیت الله حاج سیدهاشم میردامادی معروف به نجف آبادی یکی از آن استادان و فقیهانی است که در گوشه‌ای از این مسجد واسطه فیض می‌شد تا جان‌های تشنگان کلام الهی را با تفسیر آیات قرآن سیراب سازد و ولی امر مسلمین در وصف این عالم ربانی فرمود: در مدت نزدیک به 40 سال اقامت در مشهد مقدس، بیشترین تلاش خود را به تفسیر قرآن منعطف ساخته و محفل گرم و بی وقفه تفسیری جذابی در مسجد گوهرشاد (شبستان شمال غربی) برپا کرده بود.

معظمه، از مرحوم میردامادی به عنوان مفسری پارسا یاد کردند که «هر شب پس از اقامه نماز جماعت، جمعی از ارادتمندان مشتاق، گرد منبر بی پیرایه او جمع شده و از بیان شیرین و نفس گرم او سخن خدا را می‌شنیدند.»

این جملات بخشی از پیام حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای به «همایش تفسیرنگاری در حوزه علمیه خراسان، یادواره مرحوم آیت الله میردامادی نجف آبادی» بود که توسط آیت الله محمد محمدی گلپایگانی روز پنجشنبه در مشهد مقدس قرائت شد.

ولی امر مسلمین که هنوز طعم شیرین سخنان مرحوم میردامادی را در دل به یادگار دارند، درباره تأثیرگذاری کلام این مرد بزرگ در بیان روایات ائمه معصومین (ع) فرمود: «تسلط او بر حدیث چنان بود که در هر مجلس و محفل، حتی در جمع خانوادگی - که این حقیر در دوران کودکی و نوجوانی تا اوائل جوانی از اقبال حضور در آن برخوردار بودم - رشحه‌ای از آن کلمات نورانی را به کام حاضران می‌ریخت و مجلس را با ذکر کلمات امامان هدایت منور می‌ساخت.»

* نسب مرحوم میردامادی به امام صادق (ع) می‌رسد

مرحوم آیت الله میردامادی جد مادری آیت الله العظمی امام خامنه‌ای و فرزند میرعبدالحسین مؤلف کتاب خلاصه البیان فی تفسیر القرآن، در سال 1303 قمری برابر با 1265 هجری شمسی در نجف اشرف در خاندان علم و فضیلت دیده به جهان گشود و نسب وی با 30 واسطه به ابوالحسن محمد دیباج فرزند امام صادق (ع) می‌رسد.

* از تولد تا رحلت

سیدهاشم، در دو سالگی پدر خود را از دست داد و تحصیلاتش را با آموزش علوم دینی آغاز کرد و پس از اخذ درجه اجتهاد، در نجف اشرف ازدواج کرد و چندی بعد در سال 1210 هجری شمسی به مشهد آمد و با اقامت در این شهر به ارشاد مردم، تفسیر قرآن کریم و تألیف کتاب پرداخت.

این مفسر قرآن کریم در 1339 هجری شمسی به علت بیماری قلبی در سن 77 سالگی در مشهد دار فانی را وداع گفت و در جوار حرم مطهر حضرت امام رضا (ع) در رواق دارالسعادة به خاک سپرده شد.

پنجشنبه‌ای که گذشت، بزرگان و قرآن پژوهان و بسیاری از فضیلات حوزه‌های علمیه در همایش تفسیرنگاری در حوزه علمیه خراسان یادواره مرحوم آیت الله میردامادی نجف آبادی به بیان ویژگی‌های این مفسر و استاد اخلاق پرداختند.

ولی امر مسلمین در پیامی که برای این همایش فرستادند یکی از نقاط برجسته زندگی مرحوم نجف آبادی را اهتمام آن فقیه به

امر دین در میدان‌های دشوار و پرخطر از قبیل حضور در مجاهدت علمای مشهد در مسجد گوهرشاد دانستند. ایشان رفتار و منش عملی مرحوم نجف آبادی را سبب نفوذ و اثرگذاری گفتار وی دانست و تأکید کرد: اهتمام به امر دین در میدان‌های دشوار و پرخطر، از قبیل حضور در مجاهدت علمای مشهد در مسجد گوهرشاد در سال 1314 شمسی، از نقاط برجسته زندگی او بود که تحمل زندان و تبعید شش ساله از سوی دستگاه رضاخانی در سمنان و شهرری نتیجه قهری آن به شمار می‌رفت.

* مرحوم میردامادی نجف آبادی از نگاه دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه

آیت الله مرتضی مقتدائی دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه در این همایش از خلوص نیت نجف آبادی سخن گفت و افزود: دفاع از دین و ارزش‌های اسلامی از خصوصیات بارز مرحوم آیت الله میردامادی نجف آبادی بود و آن مرحوم به عنوان یکی از علمای برجسته حوزه‌های علمیه در کنار اهتمام به تفسیر و قرآن پژوهی در مقابله با سیاست‌های خصمانه رضاشاه حضور تأثیرگذاری داشت.

وی افزود: بعد از غائله مسجد گوهرشاد وی مدتی به استان‌های سمنان و شهرری تبعید شد ولی این تبعیدها نیز نتوانست او را تحت تأثیر قرار دهد.

برخی از شرکت کنندگان در این همایش نیز بر ضرورت شناساندن شخصیت‌های دینی کشورمان همچون مرحوم میردامادی به ویژه برای نسل جوان تأکید داشتند.

* تأکید آیت الله محمد محمدی گلپایگانی بر شناساندن مفاخر و اندیشمندان کشور

آیت الله محمد محمدی گلپایگانی رئیس دفتر مقام رهبری گفت: مفاخر، علما و اندیشمندان بسیاری در طول تاریخ در حوزه‌های مختلف از جمله علوم دینی منشاء تأثیرگذاری بسیار در کشورمان بوده و آثار با ارزشی از خود به یادگار گذاشته‌اند ولی مفاخر و اندیشمندان کشور به نحو مطلوب در جامعه شناسانده نشده‌اند و باید با برگزاری یادواره‌ها و همایش‌های گوناگون در این زمینه تلاش کرد.

* صاحب نظران در هر حوزه‌ای باید مفاخر علمی خود را بشناسند

مهدی محقق رئیس انجمن مفاخر فرهنگی کشور نیز گفت: در برخی از نقاط کشور یادواره‌هایی به مناسبت نکوداشت علما و اندیشمندان برگزار شده که مردم آن مناطق حتی اسم این افراد را هم تا آن زمان نشنیده بودند که این یک ضعف است. وی تأکید کرد: متخصصان و صاحب نظران در هر حوزه‌ای، نخست باید مفاخر علمی مرتبط با دانش و تخصص خود را شناخته و سپس برای بازشناسی و معرفی آنان به جامعه بکوشند و از طرف دیگر مردم و نسل جوان باید با این علما و مفاخر بیشتر آشنا شده و آنان را الگوی خود در زندگی فردی و اجتماعی قرار دهند.

* خلاصه‌البیان، تفسیری که حاصل درس‌های شبانه است

هرچند بزرگانی همچون آیت الله نجف آبادی در میان ما نیستند تا با علم و عمل خود راهنمای مردم باشند ولی آثار این دانشمندان می‌تواند همچون چراغی در مسیر هدایت و سعادت انسان قرار گیرد و این مفسر قرآن نیز یادگاری به نام خلاصه‌البیان فی تفسیر القرآن از خود به جای گذاشته که حاصل تلاش‌های ارزشمند این فقیه با اخلاص است و ولی امر مسلمین نیز این کتاب را حاصل همان درس‌های شبانه‌ای دانستند که مرحوم نجف آبادی چهل سال در کنار حرم امام رضا(ع) و در مسجد گوهرشاد مردم را با تفسیر کلام الهی آشنا می‌کردند.